

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
д. філолог. н., професор
_____ В.Д. Шинкарук

« » 06. 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засідання кафедри педагогіки
Протокол №22 від «04» 06. 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Р. В. Сопівник

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗНЗ»**

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: «Управління навчальним закладом»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: д-р. пед. н., доцент кафедри педагогіки Толочко С. В.

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Основи красномовства»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітньо-професійна програма	«Управління навчальним закладом»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні, семінарські заняття	20 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	80 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Організація діяльності ЗНЗ» (ЗЗСО) – є забезпечення формування цілісної моделі фахівця – керівника закладу загальної середньої освіти шляхом набуття методологічних, загальнотеоретичних та організаційно-технологічних знань та набуття діагностично-прогностичних (моделюючих), організаційно-регулятивних та контрольних-корегуючих умінь, які відповідають основним управлінським функціям, а також розвиток загальних і фахових компетентностей майбутніх керівників навчальних закладів, вміння вирішувати педагогічні конфлікти, підвищення рівня їх етичної взаємодії, формування позитивної спрямованості, емпатійності, рефлексії.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для організації діяльності закладу загальної середньої освіти;
- опанування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови навчального процесу з урахуванням специфіки професійної

компетентності майбутніх фахівців щодо майбутньої професійної діяльності;

- формування системи теоретичних знань та практичних умінь для побудови моделі професійної та соціальної діяльності фахівця, а також моделі особистості фахівця;

- набуття навичок щодо педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;

- формування відповідального, творчого ставлення до управлінської діяльності.

Унаслідок вивчення дисципліни «*Організація діяльності ЗНЗ*» (ЗЗСО) студенти набувають *знань* про:

- закономірності і принципи управління сучасним навчальним закладом, педагогічні комунікації, способи управління індивідумом і групою та вміння використовувати їх в своїй професійно-педагогічній та науковій діяльності;

- вимоги до засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освіти та професійної підготовки;

- роль керівника навчального закладу в оновленні сучасної освіти;

- типові способи професійної комунікації, типові причини виникнення конфліктних ситуацій та способи їх вирішення;

- вимоги до сучасних менеджерів освіти;

умінь:

- відтворювати традиційний для закладу загальної середньої освіти управлінського циклу та володіння вміннями здійснювати управлінські функції;

- будувати взаємовідносини з колегами, студентами, учнями, слухачами,

- володіти культурою педагогічного мислення, мовлення, спілкування, комунікації;

- використовувати у своїй управлінській діяльності різні засоби організації комунікативної взаємодії;

- вирішувати педагогічні конфлікти та запобігати їхньому виникненню.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів *компетентностей* і *програмних результатів навчання*:

Загальні компетентності:

- здатність усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, володіння високою мотивацією до виконання професійної діяльності у галузі загальної середньої освіти;

- уміння наслідувати етичні і правові норми щодо здобувачів освіти, їхніх батьків і педагогів, мати чітку ціннісну орієнтацію на збереження психічного здоров'я кожного учасника освітнього процесу та охорону їхніх прав і здоров'я.

Фахові компетентності:

- уміння обґрунтувати та розробити специфіку, структуру, особливості підготовки і здійснення організації діяльності в закладі загальної середньої освіти;

- уміння застосовувати систему методичних засобів, за допомогою яких забезпечується успішне здійснення організації діяльності в закладі загальної середньої освіти;

- знання основних вимог до підготовки учнів та норми оцінювання знань, умінь, навичок здійснення організації діяльності в закладі загальної середньої освіти;

- уміння застосовувати систему організаційно-методичних засобів, за допомогою яких забезпечується успішне здійснення організації діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- знання вікових, анатомо-фізіологічних, психологічних особливостей дітей закладів загальної середньої освіти;
- уміння визначати структуру групи та виявляти місце особистості в ній, використовуючи методи соціометрії та спеціальні психодіагностичні методики;
- навички вміло використовувати невербальні послання у процесі міжособистісної взаємодії, у роботі з колегами, учнями та їхніми батьками;
- володіння знаннями щодо сутності конфлікту; причини і сутність людської агресивності; уміння швидко та ефективно вирішувати конфліктні ситуації; протистояти маніпулятивним впливам; підбирати найбільш ефективні стилі взаємодії з іншими людьми;
- уміння використовувати представлений досвід прикладних досліджень соціальної психології у практичній роботі; проводити соціально-психологічні тренінги;
- уміння складати характеристику групи, прогнозувати динаміку розвитку малої групи;
- знання сутності понять «лідерство» та «управління».

3. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання;

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи законодавчої бази управління закладами освіти та вимоги до організації діяльності закладів загальної середньої освіти

Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту

Глобальні виклики світу. Типи сучасних держав. Роль освіти і науки в світі та українському суспільстві. Теоретико-методологічні основи творення законодавства про освіту. Передумови виникнення економіки знань Конституція і закони України про освіту.

Історичні витоки законодавства України про освіту. Роль і місце керівника закладу освіти в реалізації законодавства про освіту. Поняття суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері освіти.

Тема 2. Законодавче забезпечення сучасного розвитку та діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних закладів освіти

Загальна середня, дошкільна і позашкільна освіта – основа розвитку української освіти. Законодавство про загальну середню освіту, структура і завдання. Вимоги до керівника ЗО. Проблеми законодавчого забезпечення діяльності позашкільних та дошкільних ЗО. Правове регулювання діяльності інтернатних ЗО. Сучасний стан загальної середньої освіти в Європі і світі. Законодавство України про загальну середню освіту. Управління закладом загальної середньої освіти (ЗЗСО). Професійне самовдосконалення керівника ЗЗСО. Шляхи модернізації та головні напрями інноваційного розвитку загальної середньої освіти. Законодавче забезпечення освітньої, наукової та інноваційної діяльності у ЗЗСО. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в закладах освіти. Законодавство України, яке регулює фінансово-господарську діяльність ЗО. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності ЗО. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади працезахоронної роботи.

Тема 3. Наукові основи формування та розвитку професійної компетентності керівника закладу освіти

Сутність і характерні ознаки загальнонаукового поняття «компетентність». Причини актуалізації проблем розвитку професіоналізму керівника закладу освіти. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків між еволюційними процесами розвитку суспільства і вимогами до професіоналізму працівника та конкурентоспроможності організації. Сучасні класифікації загальних компетентностей. Комунікативні, інформаційно-аналітичні, організаційні компетентності. Світоглядні, громадянські, самоосвітні, методологічні компетентності. Поняття «професійна компетентність», «компетентний», «компетенція».

Тема 4. Базові і спеціальні фахові компетентності керівника закладу загальної середньої освіти

Характеристика ключових компетенцій майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти: інформаційна, лінгвістична, лінгводидактична, мовленнєва, іншомовна, світоглядно-ціннісна, інтелектуальна, комунікативна, соціальна (соціокультурна), особистісно-мотиваційна, життєва, спеціальна (рефлексивна), методична, дослідницько-пошукова, технологічна, інтерактивна.

Сучасні вимоги до керівника закладу загальної середньої освіти: ключові компетенції, інформаційна компетенція, лінгвістична компетенція, мовленнєва компетенція, іншомовна компетенція, світоглядно-ціннісна компетенція, інтелектуальна компетенція, комунікативна компетенція, соціальна (соціокультурна)

компетенція, особистісно-мотиваційна компетенція, життєва компетенція, спеціальна (рефлексивна) компетенція, методична компетенція, дослідницько-пошукова компетенція, технологічна компетенція, інтерактивна компетенція.

Спеціальні фахові компетентності керівника закладу загальної середньої освіти: управлінська, новаторська, економічна та ін.

Тема 5. Моделі управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти

Обумовленість потреб закладу загальної середньої освіти в управлінській компетентності керівника. Сутність, види, особливості управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти. Моделі управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти.

Особистісні професійно-значущі якості керівника закладу загальної середньої освіти:

– *моральні*: працьовитість, чесність, сумлінність, любов до дітей, справедливість, порядність, скромність, прагнення до самовдосконалення, повага до людей, незлопам'ятність;

– *компетентнісні*: широкий загальний світогляд і культура, професійні знання педагогіки, психології, теорії управління, наукових засад управління навчальним закладом, здібність розвивати свої знання на практиці, знання методів психолого-педагогічного, соціологічного дослідження, володіння необхідним комплексом педагогічних і управлінських умінь;

– *організаційно-педагогічні*: педагогічна пильність, організованість, послідовність, гнучкість, витриманість, діловитість, об'єктивність в оцінюванні, вміння контролювати;

– *управлінські*: наполегливість, діловитість, чіткість, уміння бачити нове, воля, рішучість, енергійність, оперативність, здатність приймати рішення, практичні уміння, творче спрямування, допитливість;

– *комунікативні*: уміння встановлювати контакти, слухати співрозмовників, інтерес і потяг до людей, уміння поставити себе на місце інших, манера спілкування, педагогічний і психологічний такт.

Змістовий модуль 2. Технологічні аспекти реалізації управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти

Тема 6. Формування професійної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти

Розробка змісту та структури моделі професійної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти, добір способів діагностики професійної компетентності керівника, визначення шляхів її формування та розвитку.

Вирішальні фактори професіоналізму управління керівника закладу загальної середньої освіти: комплекс знань, які дозволяють розпізнавати проблеми та знаходити засоби для їхнього розв'язання; досвід управлінської діяльності як комплекс знань і навичок, набутих у процесі практичної діяльності методом спроб і помилок, оцінювання й усвідомлення успіху, аналізування невдач і недоліків; мистецтво управління, як управління, що передбачає завжди роботу з людьми, проблемами узгодження діяльності людей; уміння налагоджувати комунікативні зв'язки і формувати позитивні відносини в колективі, що являє собою справжнє мистецтво управління, ґрунтоване на індивідуальних здібностях і якостях керівника; середовище

як оточення, що розкриває потенціал професіоналізму всієї системи управління, а саме: персонал управління, і професійні якості працівників системи управління, її організацію управління, як розподіл функцій, ставлення до роботи, технологія розв'язання проблем, взаємодія ланок, інформаційне забезпечення.

Тема 7. Стиль управління. Лідерська компетентність керівника закладу загальної середньої освіти

Управлінська діяльність як вид професійної діяльності, її особливості, сутнісні ознаки, специфіка. Структура і функції менеджерської діяльності.

Індивідуально-типологічні особливості керівника навчального закладу, їх вплив на структуру менеджерської діяльності керівника. Професійний розвиток і деформація. Професійно-управлінська комунікація як складова управлінської діяльності, її особливості, сутність, суб'єкт, об'єкт. Функції і моделі професійної комунікації. Комунікативна компетентність керівника навчального закладу.

Лідерська компетентність керівника навчального закладу та шляхи її формування.

Тема 8. Мотиваційні засади організації діяльності закладу загальної середньої освіти

Емоційний інтелект як ресурс і результат професійної компетентності керівника навчального закладу. Здатність до діагностики ресурсів емоційного інтелекту, застосування діяльнісного та інтерактивного навчання для розвитку емоційного інтелекту колективу.

Формування мотиваційного механізму колективу закладу загальної середньої освіти.

Діагностика розвитку загальних професійних компетентностей підлеглого персоналу. Обґрунтування змісту та інструментарію розвитку компетентності персоналу закладу загальної середньої освіти на основі кваліметричного підходу.

Тема 9. Професійне портфоліо керівника закладу загальної середньої освіти та просування себе як бренду

Поняття «кар'єра» у широкому та вузькому сенсі. Планування та розвиток кар'єри. Типологія, етапи та моделі кар'єри педагога.

Резюме і його місце у професійному працевлаштуванні. Технологія складання професійного резюме та пошукового листа. Основні вимоги до конкурсанта на вакантну посаду керівника закладу освіти.

Розвиток кар'єрної компетентності. Кар'єрні кризи на різних етапах управлінської діяльності. Мотивація кар'єрного зростання.

Керівник закладу освіти як бренд. Само-РЯ керівника закладу освіти. Складові професійного портфоліо керівника закладу освіти та просування себе як бренду.

Сучасні засоби презентації з використанням різних платформ. Онлайн інструменти комунікації керівника закладу освіти: блоги, сайти, онлайн медіа, соціальні мережі.

Соціальні мережі та специфіка їхнього використання в управлінській діяльності керівника закладу освіти.

Структура комунікаційної стратегії керівника закладу освіти та його РЯ- плану. Інструменти для успішної співпраці зі ЗМІ. Складові прес пакету: прес реліз, факти та дані, людські історії та ін.

Тема 10. Самоменеджмент: поради з управління власними ресурсами

Самооцінка рівня професійної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти.

Аналіз і самоаналіз управлінської діяльності, визначення перспектив розвитку навчального закладу, вміння передбачати стратегію подальшого розвитку відповідно до його місії. Цілеспрямований вплив на команду менеджерів закладу загальної середньої освіти. Уміння об'єднати спільні зусилля колективу для досягнення поставленої мети. Досягнення результату вмотивованим керівником, який готовий узяти на себе відповідальність за роботу та вміння ставити перед собою та колективом реальні цілі при докладанні максимальних зусиль для їх досягнення. Обов'язкові вимоги до професіоналізму сучасного керівника, його особливі вміння, знання моральних та психологічних якостей, що становлять управлінську компетентність керівника закладу і мають бути притаманні менеджеру освіти, фахівцю-управлінцю.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1		3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи законодавчої бази управління закладами освіти та вимоги до організації діяльності закладів загальної середньої освіти									
Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту	1	12	2	2	8				
Тема 2. Законодавче забезпечення сучасного розвитку та діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних закладів освіти	3	12	2	2	8				
Тема 3. Наукові основи формування та розвитку професійної компетентності керівника закладу освіти	4	12	2	2	8				
Тема 4. Базові і спеціальні фахові компетентності керівника закладу загальної середньої освіти	7	12	2	2	8				
Тема 5. Моделі управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти	9	12	2	2	8				
Разом за змістовим модулем I		60	10	10	40				
Змістовий модуль 2. Технологічні аспекти реалізації управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти									
Тема 6. Формування професійної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти	11	12	2	2	8				
Тема 7. Стиль управління. Лідерська компетентність керівника закладу загальної середньої освіти	13	12	2	2	8				
Тема 8. Мотиваційні засади організації діяльності закладу загальної середньої освіти	15	12	2	2	8				
Тема 9. Професійне портфоліо керівника закладу загальної середньої освіти та просування себе як бренду	17	12	2	2	8				
Тема 10. Самоменеджмент: поради з управління власними ресурсами	19	12	2	2	8				
Разом за змістовим модулем II		60	10	10	40				
Разом за дисципліну		120	20	20	80				

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту	2
2.	Законодавче забезпечення сучасного розвитку та діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних закладів освіти	2
3.	Наукові основи формування та розвитку професійної компетентності керівника закладу освіти	2
4.	Базові і спеціальні фахові компетентності керівника закладу загальної середньої освіти	2
5.	Моделі управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти	2
6.	Формування професійної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти	2
7.	Стиль управління. Лідерська компетентність керівника закладу загальної середньої освіти	2
8.	Мотиваційні засади організації діяльності закладу загальної середньої освіти	2
9.	Професійне портфоліо керівника закладу загальної середньої освіти та просування себе як бренду	2
10.	Самоменеджмент: поради з управління власними ресурсами	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

Перелік питань з дисципліни «Організація діяльності ЗНЗ» (ЗЗСО)

11. Актуальні тенденції розвитку законодавства України про освіту.
12. Система державних органів управління освітою та їх функції.
13. Законодавчий фундамент діяльності керівника закладу освіти.
14. Вивчення особистості в системі управління.
15. Організація праці і робочого місця керівника.
16. Критерії оцінювання управлінської діяльності керівника закладу освіти.
17. Сутність поняття „управлінське рішення”.
18. Управлінське рішення як складова управлінського циклу.
19. Механізм розробки та впровадження управлінських рішень.
20. Етапи прийняття управлінських рішень.
21. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень.
22. Моделі прийняття управлінських рішень.
23. Організація виконання управлінських рішень.
24. Професійно-кваліфікаційна характеристика керівника закладу освіти.
25. Імідж керівника закладу освіти.
26. Сутність поняття стилю керівництва.
27. Класифікація стилів управління, їх характеристика.
28. Умови формування індивідуального стилю управління керівника закладу освіти.
29. Гендерний аспект стилів керівництва у закладах освіти.
30. Професійна етика керівника закладу освіти. Аналіз та культура розв’язання конфліктів.
31. Фактори дотримання ділової етики та етикету в освітньому середовищі.
32. Причини актуалізації проблем розвитку професіоналізму керівника закладу освіти
33. Характеристика загальних компетентностей керівника закладу освіти
34. Характеристика ключових компетенцій керівника закладу освіти
35. Сучасні вимоги до керівника закладу освіти
36. Спеціальні фахові компетентності керівника закладу освіти
37. Обумовленість потреб закладу освіти в управлінській компетентності його керівника
38. Сутність, види, особливості управлінської компетентності керівника закладу освіти

39. Моделі управлінської компетентності керівника закладу освіти
40. Особистісні якості керівника закладу освіти
41. Професійно-значущі якості керівника закладу освіти
42. Вирішальні фактори професіоналізму управління керівника закладу освіти
43. Індивідуально-типологічні особливості керівника закладу освіти
44. Професійно-управлінська комунікація як складова управлінської діяльності
45. Комунікативна компетентність керівника закладу освіти
46. Лідерська компетентність керівника закладу освіти та шляхи її формування.
47. Керівництво та нові ролі керівника закладу освіти
48. Керівництво командою та теорії лідерства
49. Лідерство змін та організаційна культура
50. Емоційний інтелект як ресурс і результат професійної компетентності керівника закладу освіти
51. Діагностика розвитку загальних професійних компетентностей підлеглого персоналу.
52. Кваліметричний підхід в оцінюванні професійної компетентності керівника закладу освіти персоналу закладу освіти на основі кваліметричного підходу
53. Резюме і його місце у професійному працевлаштуванні
54. Технологія складання професійного резюме та пошукового листа.
55. Основні вимоги до конкурсанта на вакантну посаду керівника закладу освіти
56. Кар'єрні кризи на різних етапах управлінської діяльності
57. Керівник закладу освіти як бренд
58. Складові професійного портфоліо керівника закладу освіти
59. Просування керівника закладу освіти як бренду в онлайн
60. Онлайн інструменти комунікації керівника закладу освіти
61. Соціальні мережі та специфіка їх використання в управлінській діяльності керівника закладу освіти.
62. Структура комунікаційної стратегії керівника закладу освіти
63. Самооцінка рівня професійної компетентності керівника закладу освіти.
64. Аналіз і самоаналіз управлінської діяльності
65. Обов'язкові вимоги до професіоналізму сучасного керівника

*Тестові завдання для підсумкового контролю знань з дисципліни
«Організація діяльності ЗНЗ» (ЗЗСО)*

1. У якій статті Закону України «Про освіту» вписані вимоги до керівника закладу освіти.

- 1) 26 стаття;
- 2) 30 стаття;
- 3) 45 стаття.

2. Керівники закладів вищої освіти звітують перед загальними зборами (конференцією) колективу закладу освіти:

- 1) щорічно;
- 2) щоквартально;
- 3) щомісячно;

3. Керівник закладу вищої освіти відповідно до статуту може делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам і керівникам структурних підрозділів:

- 1) так;
- 2) ні.

4. Із наведеного переліку оберіть повноваження керівника закладу вищої освіти:

- 1) організовує діяльність закладу вищої освіти;
- 2) вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу вищої освіти, затверджує його структуру і штатний розпис;
- 3) видає накази і розпорядження, дає обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу і структурними підрозділами закладу вищої освіти доручення;

- 4) є розпорядником майна і коштів;
- 5) призначає на посаду та звільняє з посади працівників;
- 6) забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
- 7) визначає функціональні обов'язки працівників;
- 8) всі варіанти правильні.

5. Трудові відносини всіх працівників регулює:

- 1) Податковий кодекс України;
- 2) Кодекс законів про працю України;
- 3) Бюджетний кодекс України.

6. Укажіть модель управління, коли освітню організацію розглядають як напіввідкриту, органічну природну систему, управління якою спрямоване на інтеграцію складових елементів із метою оптимізації її функціонування. Основна увага в цій моделі зосереджена на людських стосунках і управлінській поведінці.

1) модель, яка ґрунтується на критерії економічної ефективності освітньої установи;

- 2) модель, яка базується на критерії релевантності;
- 3) модель, яка базується на критерії гнучкості;
- 4) модель, яка ґрунтується на критерії педагогічної ефективності.

7. До наведених понять вкажіть відповідні визначення:

<i>Поняття</i>	<i>Визначення</i>
1) Управління	А. Вид людської діяльності, який розповсюджується на ділову, суспільну, сімейну та інші сфери життя людини і пов'язаний з ефективністю досягнення мети діяльності; галузь знань, яка допомагає здійснювати управлінську діяльність.
2) Управління освітою	Б. Спроможність цілісних динамічних утворень здійснювати цілеспрямовану перебудову своїх організмів відповідно до змін умов у внутрішньому і зовнішньому середовищі їх існування.
3) Менеджмент в освіті	В. Спеціальний вид діяльності в освітніх організаціях, який безпосередньо несе відповідальність за досягнення поставлених перед організаціями цілей шляхом ефективного та продуктивного використання ресурсів
4) Менеджмент освітніх організацій	Г. Процес цілеспрямованого впливу керуючої системи на керовану в межах єдиної самокерованої системи; спеціальний вид діяльності в освітніх організаціях; процес цілеспрямованого впливу суб'єкта управління (керівника) на об'єкт управління (соціальну систему), в результаті якого відбувається його якісна зміна.

8. Угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін – це

9. Особливою формою трудового договору є:

- 1) посадова інструкція;
- 2) положення про структурний підрозділ;
- 3) контракт.

10. Права, завдання та обов'язки проректорів визначаються:

- 1) контрактом;
- 2) посадовими інструкціями;
- 3) трудовою угодою.

11. До наведених функцій управління вкажіть відповідні їх характеристики:

<i>Функції управління</i>	<i>Характеристика функцій</i>
1) планування	А. Творення певної структури, яка дає можливість людям ефективно працювати для досягнення певних цілей.
2) організація	Б. Забезпечення досягнення організацією своїх цілей.
3) мотивація	В. Визначення того, якими повинні бути цілі організації і що повинні робити члени організації, щоб досягти цих цілей.
4) контроль	Г. Спонування членів організації до діяльності для досягнення

їх особистих цілей і цілей організації.

12. Основними критеріями оцінювання управлінської діяльності керівника закладу освіти є:

1. Якість освітнього процесу.
2. Економічні, матеріально-технічні чинники.
3. Соціальні показники.
4. Якість наукової, науково-дослідної, інноваційної діяльності.
5. Місце закладу освіти в вітчизняних рейтингах.
6. Рівень міжнародної діяльності.
7. Усі варіанти правильні.

13. До наведених видів планування вкажіть відповідну характеристику:

<i>Види планування</i>	<i>Характеристика</i>
1) стратегічне	А. Проміжні рубіжні досягнення бажаного результату
2) тактичне	Б. Довготерміновий очікуваний результат роботи навчального закладу
3) оперативне	В. Завдання поточного періоду

14. Розподіліть наведені фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень, відповідно до вказаних груп:

<i>Групи факторів</i>	<i>Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень</i>
А. Об'єктивні Б. Суб'єктивні	<ol style="list-style-type: none">1. Зміст управлінської діяльності2. Соціально-політичний і економічний розвиток суспільства3. Особливості здійснення керівником управлінської діяльності4. Особливості функціонування системи освіти як певної соціальної галузі5. Управлінський статус керівника та учасників управлінської взаємодії6. Авторитет керівника, особливості взаємодії з іншими учасниками діяльності7. Тип закладу освіти8. Характеристика проблеми, яку потрібно вирішити9. Саморегуляція керівником своєї діяльності та поведінки10. Умови розв'язання управлінської проблеми

8. Методи навчання

У процесі оцінювання знань студентів використовуються такі методи діагностики:

- усне опитування (фронтальне, індивідуальне);
- самостійні роботи у формі тестування та розгорнутих відповідей на запитання;
- творчі завдання;
- метод моделювання;
- метод проектів;
- робота в групах;
- тестові завдання;
- редагування текстів різних жанрів;

- підготовка рефератів та доповідей;
- самостійні письмові роботи;
- аналіз власних і чужих публічних виступів та самостійне оцінювання,
- складання запитань до теми чи розділу;
- модульний тестовий контроль;
- самоконтроль.

9. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів перевіряються з використанням поточного і підсумкового контролю. Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування. У кінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи. У кінці семестру студенти пишуть підсумкову контрольну роботу (іспит).

Під час діагностики знань студентів потрібно враховувати обсяг інформації, оперування поняттями, категоріями, фактами, основними теоріями, законами, закономірностями й принципами, ступінь їх пізнання, здатність до систематизації та узагальнення, що передбачає:

- пізнання й визначення понять, розуміння їх сутності, розкриття змісту, встановлення сукупності зв'язків і залежностей між окремими частинами й цілим тощо;
- виокремлення головного, актуальних теоретичних проблем, усвідомлення їхньої глибини та визначення шляхів розв'язання;
- розуміння законів, закономірностей, принципів, концепцій;
- здатність до узагальнення, систематизації, класифікації явищ і предметів.

Оцінюючи компетентності студентів, потрібно врахувати:

- наявність практичних навичок у галузі навчальної дисципліни, що сприяють успішному опануванню професійної діяльності;
- якість, швидкість, стійкість, точність їх виконання в різноманітних умовах, зокрема й екстремальних.

Для оцінки вмінь педагог має враховувати:

- наявність конкретних умінь, їхню глибину, стійкість і гнучкість;
- ступінь опанування основними прийомами діяльності та їх творче застосування під час розв'язання нестандартних завдань у різноманітних ситуаціях майбутньої професійної діяльності,
- здатність моделювати професійні дії;
- упевненість, самостійність, обґрунтованість, систематичність цих дій;
- зміст самоаналізу результатів власних дій, характер зіставлення отриманих результатів з основною метою діяльності;
- умотивованість дій та їхнє усвідомлення;
- наявність помилок, їхня кількість і характер, ступінь впливу на остаточний результат діяльності;
- ступінь ефективності та якість виконаних дій тощо.

Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.12.1019 р. табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студент, бали
Відмінно	F	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R дис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи R НР (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс, база тестових завдань

12. Рекомендована література

Основна

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019 240 с. https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/08/М^ка_Шуя_бугеЙога_15.08.2019.pdf

2. Брoган К. Агенти впливання в Інтернеті. Как использовать социальные медиа для продвижения бизнеса / К. Брoган, Дж. Смит. Санкт-Перербург.: Питер, 2012. 304 с.

3. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. Посібник створений Центром Інноваційної Освіти «Про.Світ» за підтримки програми «и^ЕАО з Європою». URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/fLle/521/12.2019.pdf7fbclidHwAR1__uuG7CtlLs9-9bmxgHzwP6ekJyNZJbAz0PBArhdDkmKfuH95thpbciU

4. Сльникова Г. В. Компетентнісний підхід до моделювання професійної діяльності керівника вищого навчального закладу. Теорія і методика управління освітою, 2010, 4: 18-27.

5. Сльникова Г. В., Куценко В. І., Маслов, В. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу. 2012.

6. Єльнікова Г. В., Маслов В. І. Моделювання управлінської компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу. Імідж сучасного педагога, 2008, 4: 3-8.
7. Максвелл Дж. 21 минута в день на развитие лидерства. Москва: Попурри, 2015. 560 с.
8. Максвелл Дж. 5 уровней лидерства. Москва: Попурри, 2015. 320 с.
9. Максвелл Дж. Воспитай в себе лидера. М.: Попурри, 2016. 400 с.
10. Ніколаєнко С.М. Від освіти масової до освіти якісної (нова стратегія розвитку освіти України). Київ, 2011. 43 с.
11. Ніколаєнко С.М. Законодавча база управління навчальними закладами: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2015. 225 с.
12. Ніколаєнко С. Інноваційний розвиток профтехосвіти. *Професійно-технічна освіта*. 2007. № 3. С. 5–7.
13. Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу : навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2016. 172 с.
14. Ніколаєнко С.М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. Київ : Прок-Бізнес, 2007. 176 с.
15. Ніколаєнко С.М. Освіта в інноваційному поступі суспільства. Київ : Знання, 2006. 207 с.
16. Ніколаєнко С.М. Освіта і наука. Законодавчі та методологічні основи. Київ : Політехніка. 2004. 279 с.
17. Ніколаєнко С. Теоретико-методологічні основи управління : монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 419 с.
18. Ніколаєнко С.М. Якісна освіта – шлях до справедливого суспільства знань. Київ : НАКККіМ, 2013. 80 с.
19. Наказ МОН від 13.12.2018 № 1392 «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів загальної середньої освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа». URL: <https://drive.google.com/file/d/187NN0iR26uTBwTSOr1UqgTaiuw9O16WM/view>
20. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні: посіб. Для слухачів закладів післядипломної педагогічної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами»/О.М. Отич, Л.К. Задорожна, З.В. Рябова, Л.М. Оліфіра та ін.; за заг. ред. О.М. Отич, Л.К. О. де Фонтана; НАПН України, УВУПО, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», КВЗО «Одес. акад. неперв. освіти», КультурКонтакт Австрія. К., 2018. 74 с. URL: <https://Hb.pnta.gov.ua/712155/1/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20book%20WEB.pdf>
21. Сучасні моделі педагогічної професії в системі післядипломної освіти для сталого розвитку/упоряд. Толочко С. В.: навч.-метод. посібн. / Навчально-науковий інститут неперервної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ; Ніжин, 2019. 312 с.
22. Толочко С. В. Практикум формування науково-методичної компетентності у викладачів фахових педагогічних дисциплін : навч.-метод. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 183 с.
23. Толочко С. В. Культура наукової мови викладача-дослідника : навч.-метод. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 240 с.

24. Толочко С. В. Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2019. 376 с.

25. Фридман М., Трегоу Б. Искусство и наука стратегии лидерства. Новый подход к корпоративному управлению. Москва: ФАИР- Пресс, 2014. 272 с.

Додаткова

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. Київ: Центр навч. л-ри, 2004.

2. Андрианов М. С. Анализ процессов невербальной коммуникации как паралингвистики. *Психологический журнал*. 1995. Т. 16. № 5.

3. Бесєдіна Л.М., Сторубльов О.І. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота. Київ: Логос, 2009. 204 с.

4. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ: НАКККіМ, 2013. 352 с.

5. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації: навч. посіб. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002.

6. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів. *Рідна школа*. 2016. № 3. С. 21–23.

7. Гладкова В.М. Професійне самовдосконалення менеджерів вищих навчальних закладів : акмеологічні основи : монографія. Київ : Освіта України, 2013. 350 с.

8. Деревянко Б.В. Послуги у сфері освіти: правове регулювання : монографія. Донецьк : ПП «ВД «Кальміус», 2013. 388 с.

9. Зайченко О. І., Острроверхова Н. М., Даниленко Л. І. Теорія і практика управлінської діяльності районного відділу освіти: монографія. Київ: «ВПЦ Техпрінт», 2000.

10. Законодавство України про освіту : збірник офіційних текстів законів станом на 22 січня 2013 р. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 274 с.

11. Лалл Джеймс. Медіа, комунікації, культура. Глобальний підхід: Пер. з англ. Київ: «К.І.С.», 2002.

12. Ничкало Н. Ринок праці і проблеми модернізації підготовки кваліфікованих робітників. *Проф.-техн. освіта*. 2004. № 1. С. 4–12.

13. Родіонова Н.М. Стан та перспективи розвитку системи професійної підготовки кваліфікованих робітників. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2013. 3 (56). С. 130–137.

14. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 320 с.

15. Сергєєва Л.М. Інституції професійно-техічної освіти країн Європейського Союзу : навч. посіб. Київ : Арт Економі, 2012. 120 с.

16. Сергєєва Л.М., Софій Н.З. Якісна професійно-технічна освіта – соціально вразливій молоді: навч.-метод. посіб. Київ : Арт Економі, 2012. 168 с.

17. Татарінов І. Є., Герасимов О. В. Світова практика формування рейтингів університетів: визначення найбільш об'єктивних критеріїв та індикаторів оцінювання. *Український соціум*. 2013. № 1(44). С. 100–116.

18. Толочко С.В. Університетська освіта: навч. посіб. Ніжин: Міланік, 2009. 177 с.

19. Толочко С.В. Університетська освіта. Методичні рекомендації до курсу для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. Ніжин: Міланік, 2009. 64 с.
20. Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія / В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г.О. Горбань, Т.А. Гришина, О.І. Гура та ін. Запоріжжя: ГУ-ЗІДМУІІ, 2007. 248 с.
21. Сердюк О. П. Основи управління комунікативним процесом: підручник. Київ: ІЗМН, 1998.
22. Старша школа зарубіжжя: організація та зміст освіти / відп. ред. О.І. Локшина. Київ:СПД Богданова А.М., 2006. 232 с.
23. Хомич В. І., Толочко С. В. Професійна діяльність і українська мова : навчальний посібник. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2017. 278 с.

Інформаційні ресурси

1. Боголіб Т.М. Розвиток інноваційної економіки і елітна освіта. URL: http://www.dissertlib.com/left_menu%20papka/rozvitok.php
2. Бюджетний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Глобальні проблеми і виклики XXI століття в кн. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності (2005) : URL: <http://library.if.ua/book/121/8047.html>
4. Гребнев Л.С. Россия в Болонском процессе: середина большого пути? URL: <http://www.tsure.ru/oleg/vao/part1/Grebnev.doc>
5. «Європа 2020»: нова стратегія розвитку. URL: <http://fra.org.ua/uk/an/analitika/publikatsiyi/ievropa-2020-nova-strategiehiiia-rozvitku>
6. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
8. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
9. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
10. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
11. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
12. Історія сучасного світу. URL: <http://www.history.vn.ua/book/suchasnogo/4.html>
13. Луговий В. І. Національна рамка кваліфікацій, які пов'язані з вищою освітою : стан і труднощі розроблення в Україні URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/219-nacionalna-ramka-kvalifikacij.html>
14. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
15. Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0969-01>
16. Постанова «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
17. Стояненко І.В. Формування економіки знань як реальність та необхідність сьогодення. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1230>